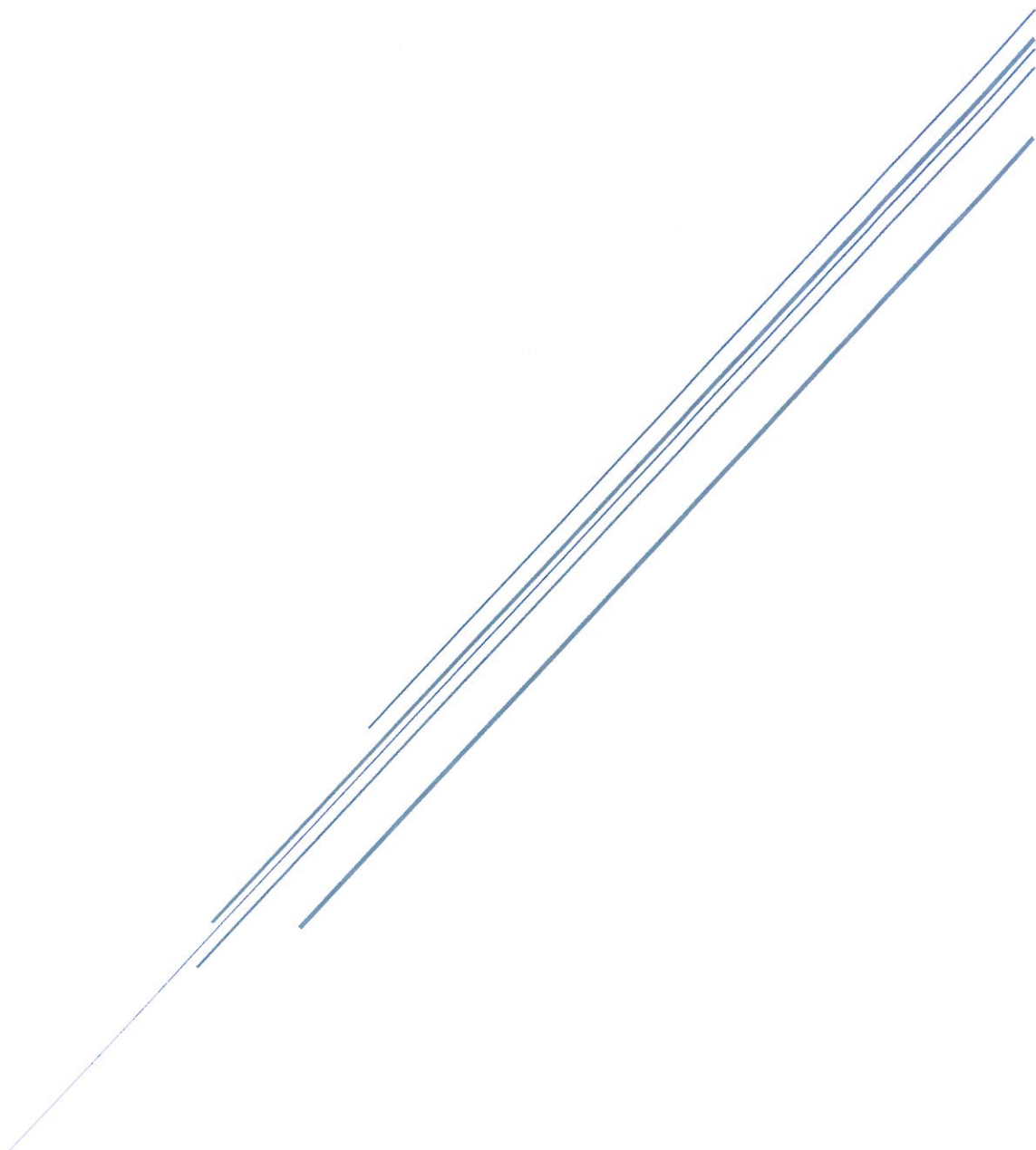

BESZÁMOLÓ 2020.

Tótkomlói Művelődési Központ és Városi Könyvtár – Városi
Könyvtár

Készítette:
Szathmári-Nagy Nikoletta

1. Rövid összefoglaló

A 2020-as év sajnálatos módon, az egész világon egy különleges év volt. Olyan helyzetbe kerültünk, amiről eddig csak disztópiás regényekben olvastunk vagy filmekben láttunk hasonlót. A covid-19 vírus alapjaiban forgatta fel a mindennapjainkat, amire felkészületlenek voltunk és idő kellett ahhoz, hogy feldolgozzuk az eseményeket és átalakítsuk a napi rutinunkat és a munkánkat.

A könyvtár tavalyi évi teljesítményét egyértelműen a vírushelyzet határozta meg és ennek függvényében az, hogy mi könyvtárosok milyen megoldásokat találunk ki a kialakult helyzetre. A legfőbb negatív változás az volt, hogy az olvasóink nem jöhettek be a könyvtári térbe vagy nagyon korlátozottan tehették ezt. Ezt a változást kellett nekünk pozitívvá vagy legalább kezelhetővé tenni.

A munkánk és a kapcsolattartás nagy része áttevődött az online térbe. Fontos volt már az elején felvenni a kapcsolatot a felhasználóinkkal és biztosítani őket arról, hogy létezőek, és kitaláljuk hogyan működünk tovább, értük. Első lépés az irodai szolgáltatásaink elindítása volt úgy, hogy nem jöhettek be olvasóink (2020. 03. 30.). A facebook oldalunk, a helyi média és a plakátolás lett a kommunikációs felületünk. A következő a „Házhoz visszük a könyvet” szolgáltatásunk, ami a legtöbb facebook-os aktivitást eredményezte oldalunkon (4173 megtekintés) és igen népszerű volt. Majd jött a Karantén-Könyvtár, ami az ajtóig engedte olvasóinkat.

A tavalyi év az alkalmazkodásról szólt és a kreativitásunkról az olvasóinkért.

2. Stratégiai célok végrehajtása

Az előző év munkatervének kezdő sorait újraolvasva elgondolkoztam mennyire befolyásolta a munkánkat a kialakult helyzet. A stratégiai terveinkre visszatekintve látszik, hogy mennyire hiányzott a közvetlen kapcsolat és mennyi időt és energiát vett el a folyamatosan változó helyzet követése.

Év elején még normális ütemben haladtunk. Megkezdtuk az olvasásnépszerűsítő –és egyéb foglalkozásainkat, majd jöttek a korlátozások. A közösségi, tanulást segítő –és élményt adó foglalkozásaink elmaradtak és az év nagy részében nem kerültek megvalósításra.

A stratégiai tervünk másik nagy vállalása a „megfelelő épület biztosítása a könyvtár és az egész intézmény számára”. Ez a folyamat elindult, igaz a vírushelyzet miatt lassított ütemben, ezért még nem vagyunk a tervezett helyünkön, viszont számtalan előkészítő munkafolyamat megtörtént már. A Képviselő-testület döntése értelmében az eredeti helyünket készítik elő a költözésre. Ennek érdekében már szigetelés, világítástechnikai fejlesztések illetve a legnagyobb beruházás a könyvtár ablakainak cseréje is megtörtént. Emellett előkészítették a

fűtéskorszerűsítést is. Ezek az elmúlt 15 évre visszatekintve hatalmas lépések, melyet a következő évben folytatás követ.

3. Szervezet

Könyvtárunk, a Tótkomlói Művelődési Központ és Városi Könyvtár szervezeti egységeként működik. Az intézményhez tartozik még a közművelődés, 3 gyűjtemény és a média. Az intézményben 4 szakalkalmazott dolgozik, ketten a közművelődésben és ketten vagyunk a könyvtárban. A könyvtárban egy segédkönyvtáros van alkalmazásban és én, aki a vezetői feladatokat is ellátom a könyvtárban és az egész intézményben. Intézményünk teljes feladatellátása 6 épületben zajlik. Munkánkat közfoglalkoztatottak segítik, főleg a közművelődésben és a média területén. A nagyobb rendezvényeinken összedolgozunk, hiszen a szakterületek kiegészítik egymást és egymást kiegészítve működnek jól.

Az elmúlt két évben ez a létszámunk stabil, sőt a könyvtárunkban dolgozó segédkönyvtáros új státusszal került alkalmazásba 2018-ban. Erre szükség is volt, hiszen ekkor lettem intézményvezető, így a könyvtárban szükség volt egy stabil munkatársra mellettem.

4. Infrastruktúra

Könyvtárunk jelenleg 150 m² alapterületen működik (ez gyakorlatilag 3 egymásba nyíló termet jelent). Ez egy ideiglenes hely, de 5 éve már itt szolgáljuk ki a lakosságot. Intézményünk eredeti épületét 15 évvel ezelőtt bezárták, a fenntartási költségek miatt, azóta próbálnak valamilyen megoldást találni a visszaköltöztetésünkre, illetve előtte az épület felújítására. Jelenlegi helyzetünk stabil, komfortos, az olvasók megszokták, de messze van a 21. század könyvtárától. Felújítás, nagyobb fejlesztés az elmúlt év folyamán nem történt. Könyvtári polcaink 40 évesek, kopottak, instabilak. Az olvasók rendelkezésére áll 2 asztali számítógép illetve 2 laptop, ami többnyire kielégíti az igényeket. Könyvtárunkban van projektor is (DJP Pont) és rendelkezünk nagy kapacitású, multifunkciós másológéppel is. A gyerekkönyvtári részlegben lenne még szükség gépekre. Az elmúlt évben 1 asztali számítógép került beszerzésre.

5. Gyűjteményi információk

Mint már említettem könyvtárunk jelenleg 150m² alapterületen működik. A 2020-as évben jutottunk el arra a szintre, hogy a meglévő helyünk már nagyon szűkös. A könyvek elhelyezése többnyire a falak mentén lévő polcrendszeren valósul meg, néhány úszópolc van elhelyezve a térben. A gyermekrészlegnél is ez az elhelyezés az alap, korosztályonkénti bútorzattal (kivéve az óvodások számára asztalok) nem rendelkezünk. (alacsonyabb polcrendszer, válogató felületek, babzsákfotelek, kényelmi bútorzat, számítógépasztalok). Raktárunk két helyen van, a jelenlegi helyünkön is egy folyósónyi terület, illetve az eredeti épületünkben tároljuk az állományunk kevésbé használt illetve selejtezésre váró részét.

Az állománybeszerzésre fordítható összeg az elmúlt években stabil, de csak könyveket vásárolunk, egyéb állományrész fejlesztése nem került kialakításra az anyagi korlátok miatt. A lakossági igényeket figyelembe véve szerzeményezünk, a kortárs és klasszikus irodalom kiemelt figyelmet kap illetve ezen belül is a kortárs gyermek –és ifjúsági irodalom. A szakkönyveket erősen válogatva szerezzük be, inkább az összefoglaló és ismeretterjesztő művekre koncentrálva. A gyűjtőkörünkbe nem tartozó könyvek hozzáférését könyvtárközi kölcsönzéssel oldjuk meg.

Könyvtárunk a Textlib Integrált Könyvtári Rendszert használja, az állomány feltártsága szinte 100%.

Könyvtárunk nem folytat digitalizálást. A helytörténeti dokumentumokat elkülönítve kezeljük, az értéke és az állományvédelem miatt is.

6. Szolgáltatások

Úgy gondolom, hogy a tavalyi év munkatervét teljesen romokba döntötte a koronavírus járvány. Szolgáltatásaink csak korlátozottan működhettek, jelentős átszervezésekkel. Márciusban mikor egyértelművé vált, hogy be kell zárunk, szolgáltatásainkat is át kellett gondolnunk. Könyvtárunk hamar reagált a kialakult helyzetre, és megteremtettük a módját annak, hogy ne legyünk elszeparálva olvasóinktól. Az idősebb és a fiatalabb korosztályt más felületeken értük el a változások után, és a szolgáltatásaink átszervezését is nagyban befolyásolta az a feladat, hogy mindenki számára elérhetőek legyenek az információink.

Tavasszal még rendszeresen indult az év, így a szokásos olvasásnépszerűsítő illetve könyvtárhasználati könyvtári óráinkat megtartottuk.

A Nyitott Könyvtári Hét időszakában pont nem volt korlátozás, aminek nagyon örültünk, hiszen az egész hetet a leginkább sérült olvasói csoportnak – a gyerekeknek – szenteltük. Az óvodásoknak papírszínház előadásokat tartottunk játszóházzal, a felső tagozatosok pedig Robotika foglalkozáson vehettek részt. Sajnos így is csak az egyik általános iskola diákjait engedték el hozzánk, mert a könyvtárak nyitva voltak ugyan, de az iskoláknál voltak korlátozások.

A könyvtárakat érintő korlátozó intézkedések után a következő szolgáltatásokat vezettük be illetve alakítottuk át:

- irodai szolgáltatások a zárva tartás ideje alatt: kommunikációs felületként az emailt és a telefont jelöltük meg. Emailben lehetett elküldeni a dokumentumokat illetve pendrive-on behozhatták és az ajtóban átvettük.
- „Házhoz visszük a könyvet” szolgáltatásunk áprilisban indult és nagy népszerűségnek örvendett, a visszahozott könyvek karanténba kerültek és fertőtlenítettük őket.
- Facebook oldalunk lett a kommunikációs felületünk, ahova áttettük az ajánlóinkat, meséinket, ajánlatainkat. Természetesen minden információ megjelent az intézmény weboldalán is.
- Az őszi korlátozáskor bevezettük a Karantén-Könyvtár szolgáltatást, ami azt jelentette, hogy a könyvtár belső bejáratához tettünk egy asztalt, hogy az olvasók ne jöhessenek be. Az ajtóból oldottuk meg a szolgáltatásainkat, ami egy emberközelibb (kölcsonzés/visszavétel, irodai szolgáltatások) kapcsolattartást hozott vissza. Természetesen mindezt a járványügyi követelmények betartásával alakítottuk ki.
- Rendszeresen ajánlottuk a könyvtárunk online katalógusát keresésre.
- Az idősebb korosztályra is gondoltunk, azokra, akik esetleg idegenkednek az online felületektől. Számukra az információkat a helyi médiában jelentettük meg. (tévé, önkormányzati lap)

A legnagyobb negatív változást a közösségi rendezvényeink, programjaink szenvedték el, hiszen, az év jelentős részében, nem engedhettük be olvasóinkat a könyvtári térbe. Korcsoport szerint pedig a gyerekek, hiszen számukra mindig kell a visszacsatolás és a személyes jelenlét.

Összeségében, úgy gondolom, hogy gyorsan és jól reagáltuk a változásokra. Az olvasói visszajelzések pozitívak és hálásak voltak. Ennek ellenére alig várjuk, hogy életünk újra normalizálódjon.

7. Minőségirányítás

Ezen a területen lemaradással küzdünk. Ennek több oka van. Az egyik, hogy csak két éve vezetem az intézményt, amihez négy szakfeladat tartozik. Az új feladatok és területek a könyvtártól vették el az időmet. A másik ok, hogy folyamatos függő helyzetben vagyunk az intézmény helyét érintőleg (ideiglenes helyen vagyunk), így nehéz tervezni. A harmadik pedig, hogy eddig nem volt segítségem, csak közfoglalkoztatott volt mellettem és úgy gondoltam, egyedül ez nehéz feladat.

Pozitív oldal is van. A Békés Megyei Könyvtár munkatársai segítenek és a képzettségem is megvan a minőségirányítás területén, úgyhogy a következő stratégia tervezés része lesz már a minőségirányításra való fókuszálás.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Könyvtárunk tudományos kutatásokat nem végez, tudományos publikációt nem jelentettünk meg. A tárgyévben a 1 fő vett részt továbbképzéseken.

9. Partnerségi együttműködés

Könyvtárunk, a Tótkomlói Művelődési Központ és Városi Könyvtár részeként a város életében központi szerepet tölt be. Mivel összevont intézmény vagyunk egyértelmű, hogy a közművelődéshez és a múzeumokhoz tartozó mindenféle együtt munkálkodás alap a mindennapjainkban. Vezetői alapelvem, hogy a területek összedolgozva működjenek. A városban két iskola működik, az egyik szlovák nemzetiségi, a másikban gimnáziumi oktatás is működik. Emellett művészetoktatási intézmény is van, akikkel szintén szoros együttműködésben dolgozunk intézményi szinten. Az óvodákkal, melyekből 3 van, ugyancsak jó kapcsolatot építve működünk együtt, már itt elkezdjük a könyvtárba szoktatást

foglalkozásokkal. Emellett minden civil szervezettel, akik aktívan vannak jelen a város életében, szükség szerint közös projekteket dolgozunk együtt.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

A média, mint szakterület is az intézményünk része, ezért evidens, hogy kihasználjuk a felületeit. A Komlói Hírmondó, mint önkormányzati havilap általunk szerkesztett, ezért az aktualitásaink, felhívásaink, plakátjaink megjelennek benne. A pandémia ideje alatt a Komlós Tv felületén is aktívan nyilatkoztunk, főleg az első időszakban, mikor bevezetésre kerültek az a korlátozások illetve megjelentek új szolgáltatásaink és nyitva tartásunk változásai. Emellett természetesen a közösségi média felületén is megjelenünk intézményi szinten, külön minden terület.

11. Összefoglaló a megyei hatókörű városi könyvtár által

A tavalyi évben, mikor átalakult minden, jelentős volt az a tevékenység és információszolgáltatás, amit a megyei könyvtár végzett felénk. Minden jelentős, minisztérium által kapott információról tájékoztatást kaptunk. Ha kérdésünk volt, bizalommal fordulhattunk a kollégák felé. A tavalyi évben zajlott a közalkalmazotti jogviszonyunk megszűnése és átalakítása, aminek kapcsán minden közlő határidővel kapcsolatban, az elvégzendő feladatokról részletes tájékoztatást állítottak össze. Számomra nagy segítség volt, az általuk eljuttatott tájékoztatás és segítség.

12. Koronavírus-járvány okozta változásokról

Sajnos a beszámoló végén van ez a pont, amiben még egyszer írhatunk arról, amiről a beszámoló kapcsán már több helyen megtettük ezt. A 2020-as évet végigkísérte a pandémia, úgyhogy a beszámolómban már több helyen írtam a megváltozott munkafolyamatokról, hiszen nem tehettem másképp.

Új szolgáltatások:

- irodai szolgáltatások online ügyintézése
- „Házhoz visszük a könyvet” szolgáltatás bevezetése majd az őszi bezárás után a Karantén-Könyvtár beindítása
- a közösségi oldalak használata (legfőképp a facebook) a kommunikációra illetve egyes programjaink felületeként.

Könyvtárunk a pandémia idején részt vállalt a védekezés kommunikálásában az intézmény online felületein illetve a munkatársak, ha kellett plakátolással, egyéb tevékenységekben nem kérték a segítségünket.

Mint az előző pontban is utaltam rá, a megyei könyvtár végig segítő és tájékoztató tevékenységet lát el a mindennapjainkban.

Összegzés

2020-ban egy teljesen új helyzetnek kellett megfelelnünk, úgy hogy az év nagy részében nagyban korlátozva volt a tevékenységünk a járvány miatt. Mint könyvtár, a helyi közösséget ismerve kellett, hogy változtassunk. Úgy gondolom könyvtárunk minden újabb és újabb megszorításra, változásra gyorsan reagált. Most egy olyan beszámoló készült, aminek sorait áthatja a megváltozott helyzetre válaszoló szakmai munka és talán túlnyomórészt erről is szól. Átgondolva nem is szólhatna másról, hiszen az elmúlt egy év teljesen átalakított mindent.

Remélve, hogy a 2021-es év már kicsit olyan lesz, mint régen, zárom a 2020-as évet.

Tótkomlós, 2021. február 15.

Szathmári-Nagy Nikoletta
Szathmári-Nagy Nikoletta

igazgató

